

Statoil ASA Mongstad

Oslo, 08.09.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/475

Saksbehandler:
Katrine Hauglund

Søknad om midlertidig økning i utslippsrammer for Statoil Mongstad

Miljødirektoratet gir midlertidig tillatelse til økte utslipp av totalt nitrogen og totalt organisk karbon fra Statoil Mongstad, ettersom bedriften har behov for å teste rensing av produsert vann med mobilt biofilmanlegg. Tillatelsen er gyldig til og med 31. desember 2017. Miljødirektoratet anser rensing med biofilm å være en miljømessig gunstigere løsning enn å frakte avfallsvann med skip til utlandet.

Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Miljødirektoratet viser til søknad fra Statoil Mongstad av 29. august 2016 om tillatelse til midlertidig økning i utslippsrammer, samt øvrig korrespondanse i saken.

1. Bakgrunn

Statoil Mongstad har tillatelse til å ta imot noe vann med oljen som sendes fra borefeltene i rørledning. Vannet omtales som produsert vann, og i virksomhetens tillatelse er dette regulert som < 0,5 % vann av olje. Offshoreinstallasjonene har egne vannseparatorer som renser ned til 0,5 % vann.

Siden 2011 har mengden vann fra feltene økt, samtidig som kvaliteten på vannet er endret. Som følge av dette har ikke Statoil Mongstads ballastvannrensaneanlegg kunnet rense innhold av totalt organisk karbon (TOC) og totalt nitrogen (TotN) ned til nivåer under grensene i tillatelsen. Mesteparten av det produserte vannet er derfor blitt eksportert. Eksporten går med skip, og medfører betydelig ressursbruk for bedriften blant annet ved å beslaglegge kai plass og tanklagerplass.

Bedriften ønsker nå å teste ut en supplerende rensemodul i form av et mobilt biofilmanlegg, som vil kunne redusere TOC i vannstrømmen. Å rense vannet ved raffineriet vil kunne redusere bedriftens ressursbruk og anses av bedriften å være en bedre miljømessig løsning enn utskipning til utenlandske rensaneanlegg.

2. Bedriftens søknad

2.1. Søknad om tillatelse til økning av utslippsgrenser for nitrogen og totalt organisk karbon

Bedriften søker om en midlertidig økning i utslippsgrenser for TotN og TOC. Ved å installere det mobile biofilmanlegget, vil bedriften kunne redusere innhold av TOC i vannstrømmen slik at vannet etterpå kan ledes inn i det ordinære vannrenseanlegget før utslipp. På denne måten vil bedriften kunne behandle avfallet selv, noe som vil frigjøre lagerplass på tanker og kaitid for lasteskip, samtidig som man unngår miljøulempene som følger med skiping av avfall slik det gjøres nå.

Bedriften forventer imidlertid ikke at innholdet av nitrogen vil reduseres ved behandling i biofilmanlegget. Konsentrasjonen av nitrogen i utslippet forventes derfor å øke. Statoil Mongstad anser dette som uheldig, ettersom bedriften i utgangspunktet har problemer med å overholde utslippsgrensen for nitrogen i renseanlegget. Problemene skyldes faktorer som endring i råoljesammensetning, overgang fra bruk av oljeløselige til vannløselige kjemikalier offshore, og økt bruk av korrosjonshemmere i rørledningene.

Bedriften opplyser at det er vanskelig å fastslå hvilken grad av rensing det er mulig å oppnå før renseanlegget er testet i praksis. Ettersom utslippsnivåene for TOC og nitrogen i utgangspunktet ligger tett opptil grensene i tillatelsen, ber bedriften om utvidede rammer til og med 31. desember 2017. Bedriften presiserer at det bare er grensen for konsentrasjon som søkes økt; det forventes ikke økning i totale årlige utslippsmengder.

2.2. Bedriftens vurdering av miljørisiko

Bedriften vurderer selv miljøkonsekvensene som uvesentlige. Bedriften har bedt en uavhengig tredjepart, Fishguard, om risikovurdering av utslippet. I rapporten fra Fishguard er det vurdert effekter av økte utslipp av TOC og nitrogen. Det er tatt utgangspunkt i tre scenarier; hvor scenario 1 tilsvarer utslipp av Ntot og TOC på hhv. 25 mg/l og 35 mg/l, scenario 2 tilsvarer utslipp av hhv. 30 og 40 mg/l og scenario 3 tilsvarer utslipp av hhv. 35 og 50 mg/l. Dagens tillatelse setter grenser på 20 mg/l for Ntot og 30 mg/l for TOC.

Spredning av utslippet er modellert med utgangspunkt i tidligere målinger og beregninger. Beregningene tilsier at utslippet vil innlagres ved 45 - 55 m dyp, og at spredningen anslås å gå mot nord, vest og sør. Det forventes ikke at fjæresonen rundt øyene vest for utslippet vil påvirkes, ettersom innlagringsdypet er relativt dypt. Det er derfor antatt at utslippet hovedsakelig vil spres i nordlig og nordvestlig retning. For maksimalt utslipp (scenario 3) vil 5 000 gangers fortykning oppnås ved 400 - 3 500 m fra utslippet. Denne fortykningen gir konsentrasjoner på 0,007 mg/l Ntot og 0,01 mg/l TOC ved scenario 3.

I følge rapporten er det ikke hensiktsmessig å sammenligne konsentrasjonene med grenseverdier ettersom utslippet ikke når overflaten. I rapporten er det derfor sett på nåværende tilstand som er basert på bedriftens akkumulerte data fra overvåking av fjorden.

Ved overgjødning ved bunnen som følge av høye utslipp av nitrogen eller organisk materiale vil oksygenforbruket øke. Ettersom det er målt høye konsentrasjoner av oksygen, indikerer dette at det ikke er eutrofiske forhold på bunnen. Målinger av glødetap viser videre at det ikke foregår en opphopning av organisk materiale ved noen av stasjonene.

Ved målestasjonene Mo52 og Mo53 har antall arter variert en god del fra år til år. Ved Mo52, sør for utslippet er det en svak hovedvekt av tolerante arter og grupper, som forekommer i områder med mye næring, men sensitive arter er også representert. I hovedretning for utslippet, Mo53, indikerer også artssammensetningen at miljøforholdene har vært gode. Det konkluderes derfor i risikovurderingen med at ingen av de undersøkte stasjonene viser tydelige tegn til organisk belastning.

Oppsummert viser rapporten

- lite sannsynlighet for algeoppblomstring i overflaten på grunn av innlagringsdypet
- lite partikler i utslippet gjør det lite trolig at det sedimenterer
- ingen tegn til pågående overgjødning rundt utslippspunktet
- normalt nivå av organisk innhold i sediment målt som glødetap
- høyt oksygennivå i bunnvann.

Bedriften er kjent med at Fensfjorden er klassifisert som "oppnår ikke god" kjemisk tilstand, men påpeker at dette skyldes PAH, som ikke er påvist i Mongstads utslippsvann.

3. Miljødirektoratets vurdering

3.1. Vannforskriften

Bedriften har utslipp til Fensfjorden, som er klassifisert som "svært god" økologisk tilstand, og uten risiko for ikke å nå miljømålene innen 2021. Vannforekomsten oppnår imidlertid ikke god kjemisk tilstand, på grunn av forhøyede nivåer av benzo(g,h,i)perylene, indeno(1,2,3-cd)pyren, og benzo(a)pyren. Dette er prioriterte PAH-forbindelser, som kan forekomme i utslipp av TOC. I følge bedriftens egenkontrollrapporter det ikke målt verdier over deteksjonsgrensen av disse stoffene.

På bakgrunn av bedriftens rapport fra Fishguard og registreringer i vann-nett, mener Miljødirektoratet det økte utslippet ikke vil bidra til at det blir vanskeligere å nå miljømålene innen 2021.

3.2. Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens kapittel 2 gir føringer for forvaltningens vurderinger av konsekvenser for naturmangfoldet i sine vedtak. I henhold til § 7 skal prinsippene §§ 8 - 12 vurderes i alle beslutninger som berører naturmangfoldet.

Informasjon i naturbase viser forekomst av tjuvjo, spekkhogger, krykkje, teist, lomvi, svartbak, fiskemåke, storspove, makrellterne, havørn, bergirisk, havelle, svartand, lappspove, vipe, ærfugl, stær, alke, heipipelerke og sjøorre. Dette er arter av stor forvaltningsmessig interesse. Noen av artene har status som "nær truet" og "sårbar".

På øyene vest for utslippspunktet (Håvarden og Klubben) er det registrert naturvernområder. Langs kysten på nordsiden av Håvarden og på sørsiden av øya Storestonga 4 - 5 km nord-vest for utslippspunktet er det registrert større tareskogforekomster. Det er store registrerte friluftsområder i skjærgården rundt bedriften.

Stoffene i utslippet er begrenset til stoffer som kan bidra til økt eutrofiering eller økt oksygenforbruk ved nedbryting, og det skal ikke inneholde stoffer som kan oppkonsentreres i næringskjeden. Ettersom utslippet ifølge risikovurderingen ikke vil nå overflatevann, er det ikke sannsynlig at registrerte fuglearter vil påvirkes. Av samme grunn er det ikke sannsynlig at friluftsområdene langs kysten vil påvirkes. Friluftsområdene og tareskogforekomster er videre såpass langt unna at utslippet vil være fortennet ned til svært små konsentrasjoner. Det er ikke gjort målinger som indikerer at naturmangfoldet blant bløtbunnsartene har vært påvirket negativt av dagens utslippsnivåer.

Miljødirektoratet anser kunnskapsgrunnlaget til å være tilstrekkelig jf. naturmangfoldloven § 8. Ettersom tiltaket ikke påvirker naturmangfoldet i nevneverdig grad, er det ikke gjort vurderinger av §§ 9 - 12.

3.3. Samlet vurdering

Miljødirektoratet mener at å behandle produsert vann ved Statoil Mongstads anlegg er en bedre miljømessig løsning enn å skipe vannet til utenlandske vannrenseanlegg. Tillatelse til midlertidige økte utslipp kommer ikke i konflikt med bestemmelsene i vannforskriften, og det er ikke sannsynlig at det økte utslippet vil påvirke naturmangfoldet vesentlig. Ettersom tillatelsen er midlertidig, mener Miljødirektoratet at de miljømessige ulempene er uvesentlige i forhold til de miljømessige fordelene det vil gi å tillate lokal behandling av avfallet, og bedriftens fordeler av å tillate det økte utslippet.

4. Vedtak

Miljødirektoratet gir Statoil Mongstad tillatelse til å slippe ut inntil 35 mg/l totalt nitrogen, og inntil 50 mg/l TOC i forbindelse med uttesting av mobilt biofilmrenseanlegg for produsert vann. Tillatelsen er midlertidig, og gyldig fra anlegget installeres til senest 31. desember 2017.

Bedriften skal overvåke utslippet nøye, og kunne dokumentere renseseffekten.

Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Miljødirektoratet har vurdert tiltaket til å kunne unntas forhåndsvarsling, jf. forurensningsforskriften 36-9, annet ledd, ettersom det er av mindre miljømessig betydning og det er behov for løsning av et akutt problem.

5. Gebyr

Miljødirektoratets behandling av søknader om endring av tillatelser er omfattet av en gebyrordning, jf. forurensningsforskriften § 39-5. Bedriften skal betale et gebyr på kr. 5 700,- for Miljødirektoratets behandling av søknaden, som tilsvarer sats 3 for endring av tillatelser. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

6. Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Klima- og miljødepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Miljødirektoratet.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Miljødirektoratet. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Miljødirektoratet også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Hilsen
Miljødirektoratet

Harald Sørby
seksjonsleder

Katrine Hauglund
rådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Fylkesmannen i Hordaland
Lindås kommune
Austrheim kommune
Masfjorden kommune
Gulen kommune